

**ELEKTRONİK PARA SEKTÖRÜ**

Elektronik para kuruluşları; ön ödemeli kart, sanal POS, para transferi ve fatura ödemesi vb. hizmetleri sunmaktadır. Mevcut 14 kuruluşun yedisi, elektronik para sektörünü düzenlemek, denetim altına almak ve Avrupa Birliği'ne uyum sağlamak amacıyla 27.06.2013 tarihinde yayımlanmış 6493 sayılı Kanundan önce kurulmuş şirketlerdir. Söz konusu Kanun ve ilgili yönetmelik ile tebliğinin 30.06.2015 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte bu kuruluşların sayıları da artış göstermiştir. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bu yedi şirketin üçü BDDK'dan lisans alarak faaliyet gösterirken, Mayıs 2019 itibarıyla lisanslı şirket sayısı 14'e ulaşmıştır. Bu şirketlerin sadece üçü yabancı ortaklıdır. Yabancı yatırımcı sayının bu kadar az olmasının nedeni Kanun gereği elektronik para kuruluşlarının sunucularının Türkiye'de tutulması zorunluluğudur.

Elektronik para kuruluşları birbirlerinden farklı iş modelleri ile faaliyet göstermektedir. Mevzuatta sıralanan birçok alanda faaliyet gösteren olduğu gibi sadece para transferi işlemlerini yerine getiren kuruluşlar da bulunmaktadır. İstanbul Belediyesi'ne ait olan bir elektronik para kuruluşu sadece toplu taşımanın ücretlendirilmesi ve belediye hizmetlerinin karşılanması alanında tekel konumunda hizmet vermektedir. Mevcut durum itibarıyla altı elektronik para kuruluşu ön ödemeli kart ihraç etmekte ve beş kuruluş sanal POS hizmeti sunmaktadır. Sektörde yer alan iki telefon operatörü ise diğer elektronik para kuruluşlarından farklı olarak telefon numarası ile online ödeme yapılmasına imkân tanımaktadır.

Elektronik para kuruluşları, faaliyetlerinin henüz yeni olmasından dolayı ülkemizde çok bilinmemektedir. Aslında elektronik para, Merkez Bankası'nın dolaşıma çıkardığı ulusal paranın dijital ortamda veya ön ödemeli kart üzerinden kullanılmasıdır. 6493 sayılı Kanun kapsamında lisans almış elektronik para kuruluşları haricinde PTT ve bankalara da elektronik para çıkarma izni verilmiştir. Bankaların elektronik para ihraç etme yetkisine sahip olması, elektronik para kuruluşları ile bankaların rekabetine yol açmaktadır.

2018 yılında elektronik para sektörünün aktiflerinin toplam tutarı 1,3 milyar TL'dir. Henüz çok küçük boyutta olan bu sektörün bankacılık sektörü ile rekabet etmesi oldukça zordur. Ayrıca, bu kuruluşların iş modelleri gereği bankalar üzerinden geçirmeleri gereken işlemler nedeniyle de yüksek maliyetlere, dolayısıyla haksız rekabete maruz kalmaları söz konusudur. Esas olarak elektronik para kuruluşları bankaların çıkarmış olduğu ürünlerle rekabet etmektedir. Ancak, sanal POS alanında kendi aralarındaki rekabet oldukça yoğundur.

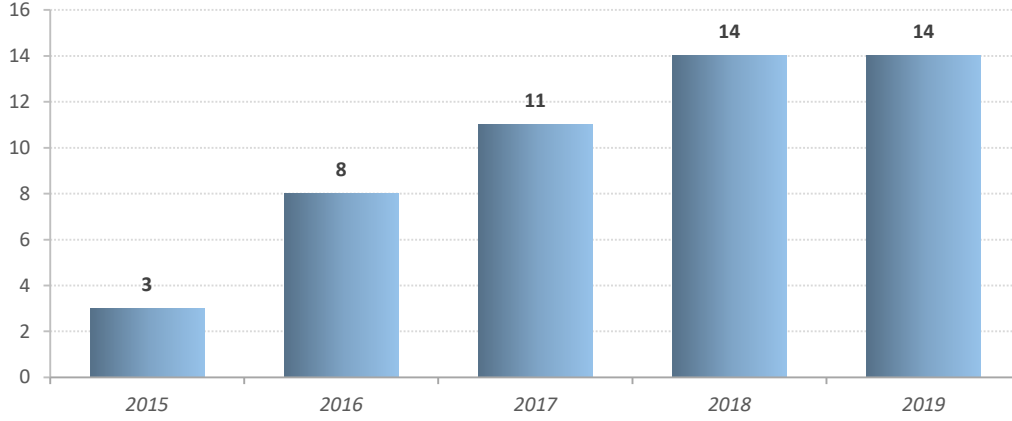
Elektronik para kuruluşlarının finansal erişimi olmayan ya da bankaları tercih etmeyen kesimleri hedef müşteri seçmeleri nedeniyle bankalarla olan rekabette daha avantajlı duruma gelebilecekleri düşüncesindeyiz. Örneğin banka ve kredi kartı kullanmayı tercih etmeyen müşteriler, bu sektörün sunmuş olduğu ön ödemeli kartlar ile sanal ortamda güvenli alış-veriş yapabilirler. Bir diğer müşteri kesimi de henüz bankacılık sistemine girmemiş gençlerdir. Aileler de nakit harçlık vermek yerine yapılan harcamaları takip edebilmek adına ön ödemeli kartları kullanabilmektedir.

Elektronik para kuruluşlarının bankalara göre bir avantajı da müşteri tercihlerine daha hızlı yanıt verebilmeleridir. Bankalar büyük kurumsal yapılar oldukları için standart dışı hizmet sunmada elektronik para şirketleri kadar hızlı olamamaktadır. Ayrıca, finans piyasalarının teknolojik gelişmelerin en hızlı kabul gördüğü piyasalar olması ve elektronik para kuruluşları için teknolojiyi kullanmak bir araç değil bir amaç olduğu için yeni teknoloji geliştirmede bankalara nazaran daha avantajlı konumda bulduklarını söyleyebiliriz.

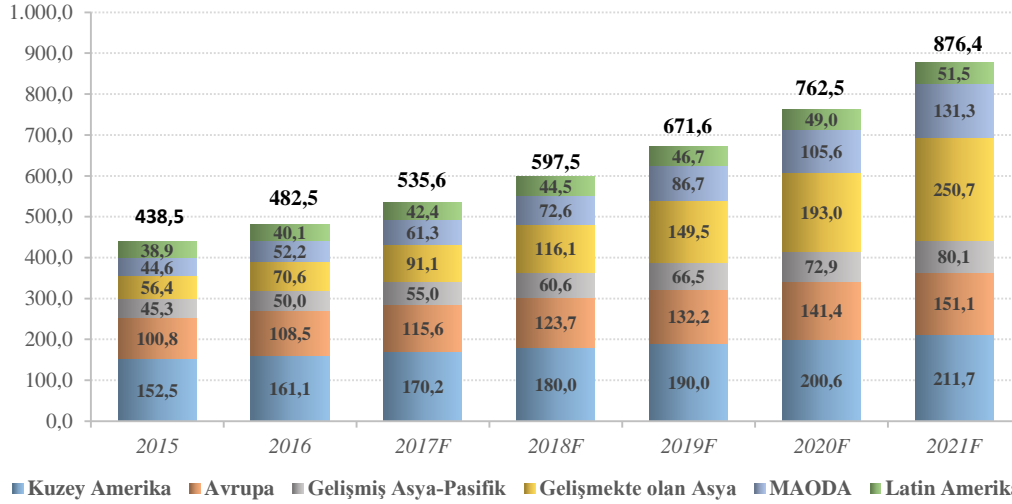
Dünya çapında nakitsiz yapılan işlem büyüklüğünün 2021 yılında 876,4 milyar adede ulaşması beklenmektedir. Türkiye'de ise internetten yapılan kartlı ödemelerin işlem adedi 2018 yılında %33 oranında artarak 513 milyon adede ulaşmıştır. Elektronik para kuruluşlarının Dünyadaki finansal teknoloji alanında getirilen yenilikleri ülkemize uyarlamada bankalarda göre daha hızlı hareket edebilmeleri sayesinde elektronik para kuruluşlarının gün geçtikçe hayatımızda daha fazla yer alacağı düşüncesindeyiz.

**GÖSTERGELER**

Şekil 1- Lisans Alan Elektronik Para Şirketlerinin Sayısı

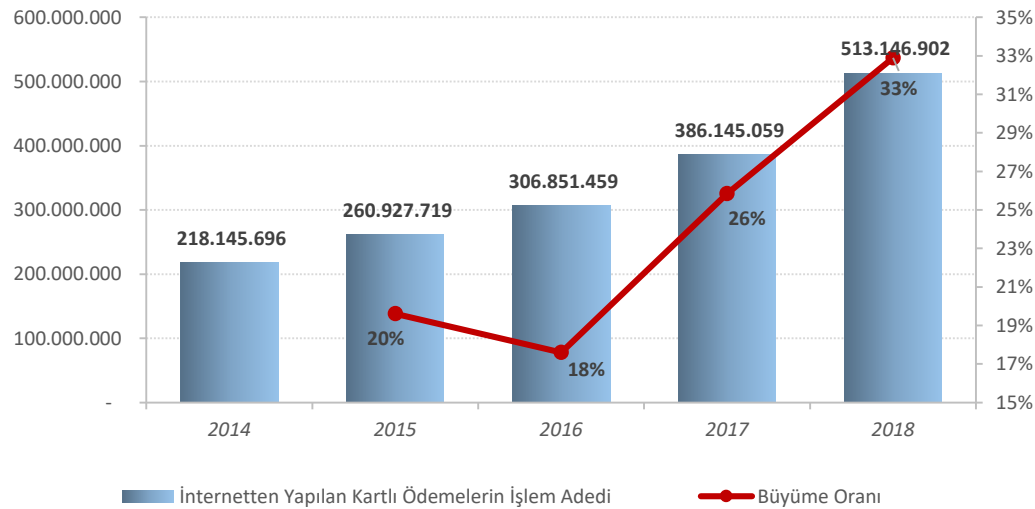


Şekil 2- Dünya Çapında Nakitsiz Yapılan İşlemlerin Adedi, Milyar Adet



MAODA=Merkezi Avrupa, Orta Doğu ve Afrika

Şekil 3- Türkiye’de İnternette Yapılan Kartlı Ödemelerin İşlem Adedi ve Büyüme Oranı



Kaynak: BDDK; “World Payment Reports 2018”, Capgemini; Bankalar arası Kart Merkezi



İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2  
Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Sıla Mersin – Kredi Derecelendirme Uzmanı

[sila@turkrating.com](mailto:sila@turkrating.com)

---

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.

---